

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
V Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2021 року

Харків 2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І. Ф. – радник ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л. П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І. В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Соляр В. В. – завідувач кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Мельникова О. В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Зайцева П. О. – член Ради молодих учених ХНПУ імені Г.С.Сковороди, здобувач вищої освіти бакалаврського рівня 4 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол №5 від 11 травня 2021 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2021 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2021. – 173 с.

У збірці представлено матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії та практики. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, аспекти оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, проблеми інституційно-правового забезпечення й управління розвитком підприємств, економічної освіти.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій несуть автори та їх наукові керівники.

Бурдика А. І., Пилипов С. А. НАЗРІЛІ АКЦЕНТИ ІНСТИТУЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ НОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	62
Андрусенко Л. Ю. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНОЇ КРИЗИ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	69
Василюк С. О. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЇ ТА ЕКОНОМІКИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	71
Пешенко К. Ю. АГРОПРОМИСЛОВА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	75
Желізняк А. С. РОЗВИТОК ІТ СФЕРИ В УКРАЇНІ І ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ.....	79
Олійник М. М. ІНФРАСТРУКТУРА АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	85
Хамашта Тоні Габі МІСЦЕ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКАХ УКРАЇНИ.....	90
Суміш К. П. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	94
Адаменко А. С. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ.....	101
Іванова К. Г. РОЛЬ І МІСЦЕ ТНК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	105
Секція 2 «ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Й УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ».....	110
Краснопольська А. Т. АКТИВНА ІННОВАЦІЙНА ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЯК СТИМУЛ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	110
Сідова Д. Р. ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ: ДОСВІД РОЗВИНЕНИХ КРАЇН.....	114
Михайленко М. Ю. БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ.....	117
Остапенко Л. О. ОСОБЛИВОСТІ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	121
Стренадко В. Р. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКУ ТА БАНКІВСЬКОГО ПРОДУКТУ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ОЦІНКА.....	125

участь (ні самотійно, ні через афілійованих осіб) в державних закупівлях будь-яких рівнів. Вищезазначене дозволяє зробити висновок, що закордонна практика найбільш розвинених в соціальному і економічному плані країн управління корпоративними і державними закупівлями представляється успішною і найбільш зрілою. Багато в чому зарубіжний досвід проведення закупівельної діяльності може бути і повинен бути використаний для вдосконалення наукових, практичних та інституційних підходів до організації процесів постачання (закупівель), спрямованих на забезпечення потреб в ресурсах і інших цінностях державного і корпоративного секторів.

Список використаних джерел:

1. Уметалиев А.С. Зарубежный опыт проведения государственных закупок // Наука, новые технологии и инновации. 2013. № 6. С. 124–125
2. Міжнародна діяльність у сфері публічних закупівель. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=274b77ed-ad89-446f-83f5-7686f44827bd&title=UgodaSotProDerzhavniZakupivli-wtoGpa-&isSpecial=true>
3. Анализ зарубежного опыта управления государственными и корпоративными закупками. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/analiz-zarubezhnogo-opyta-upravleniya-gosudarstvennymi-i-korporativnymi-zakupkami/viewer>

Михайленко Марія Юріївна
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
юридичний факультет, спеціальність «Економіка»,
4 курс, група 421-е
Науковий керівник - к.е.н., доцент кафедри
економічної теорії, фінансів і обліку Осьмірко І.В.

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ

Досвід функціонування економіки України, свідчить, що система управління на українських підприємствах показала свою неефективність в порівнянні з досвідом зарубіжних країн. Стрімкий розвиток нових технологій, жорстка конкуренція, як на національних, так і на зовнішніх ринках і незадовільний економічний і фінансовий стан національних підприємств

наштовхують їх керівництво на думку про вдосконалення фінансового менеджменту на підприємствах, доцільне використання методів та інструментів фінансово-економічного планування. Одним із важливих інструментів управління фінансами підприємства є бюджетування.

Термін "бюджетування" почав використовуватися у вітчизняній практиці з прийняттям незалежності України і формуванням в державі курсу на побудову ринкових відносин. В цілому бюджетування - це процес планування майбутньої господарської діяльності підприємства, результати якого оформлюються системою бюджетів.

Оперативне планування роботи підприємства і подальший контроль виконання планових завдань неможливі без формування бюджету, як основного інструменту управління, що надає керівництву своєчасну, точну, і повну інформацію про реалізацію заходів щодо досягнення стратегічних цілей розвитку господарюючого суб'єкта. Бюджет - це оперативний фінансовий план, складений, як правило, в рамках до одного року (операційного циклу), що відображає витрати і надходження коштів за основними видами діяльності: операційної, інвестиційної та фінансової. За допомогою бюджетування вирішують важливі управлінські завдання: координування різних видів бізнесу (як видів господарської діяльності підприємства) і структурних підрозділів; планування операцій, що забезпечують досягнення стратегічних цілей розвитку підприємств; відстеження відхилень фактичних результатів діяльності підприємства від планових показників; виявлення та аналіз причин виявлених відхилень; своєчасне прийняття рішень про проведення регулюючих заходів по приводу подальшого усунення відхилень; оперативний контроль за витрачанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечення планової дисципліни на підприємстві; оцінка виконання плану центрами фінансової відповідальності і їх безпосередніми керівниками; стимулювання менеджерів центрів фінансової відповідальності к досягненню цілей своїх підрозділів [1].

Бюджетування, являє собою сукупність трьох найважливіших складових:

1. Бюджетування - види і форми бюджетів, систему фінансово-економічних показників як основу побудови бюджетів, порядок консолідації окремих бюджетів в єдиний зведений бюджет.

2. Організація процесу складання бюджетів, яка передбачає формування фінансової структури підприємства, за допомогою визначення центрів фінансової відповідальності, бюджетного регламенту, етапів бюджетного процесу, графіка документообігу, системи внутрішнього документообігу.

3. Інформаційні технології, які дозволяють не тільки розробити стратегії майбутнього фінансового стану підприємства, а й здійснити оперативний збір, обробку даних, необхідних для бюджетного контролю [2].

Процес бюджетування завжди починається з прогнозу, далі йде планування, яке реалізується контролем, підтримується аналізом і закінчується корекцією. На основі даних процедур і формуються функції бюджетування: прогнозування, планування, корекція, аналіз і контроль.

Прогнозування має втілювати план матеріалізації досяжних цілей.

Планування передбачає співвіднесення поставлених цілей з наявними ресурсами і можливостями. Важливим елементом планування є інтеграція всіх підрозділів в процесі роботи над планом. Система бюджетування зобов'язана надавати точні дані в затвердженому вигляді. Точність дозволяє отримати достовірні результати аналізу.

Аналіз дозволяє знайти причину, а не наслідок відхилень від плану. Підприємство має проаналізувати невиконання бюджету і виявити причини (глибинні або поверхневі). Ця функція дозволяє приймати подальші рішення і виробляти раціональні перетворення.

Не менш значущою функцією є корекція. Це логічне завершення роботи бюджетного процесу, так як прогнози та плани можуть не відповідати дійсності. Але ідеальне відповідність плану може говорити про фальсифікації даних. Тому наявність навіть великої кількості відхилень менш тривожний сигнал, ніж їх повна відсутність.

Аналіз ефективності системи бюджетування можна проводити за наступними напрямками (перевагами застосування бюджетування):

поліпшення фінансових результатів підприємства на основі управління прибутком і витратами,

раціональний розподіл і використання економічних ресурсів на підприємстві;

зменшення витрат та впровадження контролю за постійними і змінними витратами;

поліпшення платоспроможності підприємства на основі ефективного управління грошовими потоками;

ритмічність і безперервність виробничих та збутових операцій на підприємстві;

підвищення якості прийняття управлінських рішень, їх оперативне узгодження;

координація дій окремих структурних підрозділів підприємств, окремих напрямків діяльності для досягнення поставлених завдань;

поліпшення процесів комунікації на підприємстві, можливості для стимулювання персоналу. [3].

Отже, бюджетування дозволяє координувати достатність фінансових ресурсів для виробничої, інвестиційної і фінансової діяльності. Ефективна бюджетна система на підприємстві допоможе вдосконалити координацію всіх його підрозділів, поліпшити мотивацію, підвищити відповідальність менеджерів всіх рівнів, передбачити фінансовий результат, запобігти кризовим ситуаціям.

Список використаних джерел:

1. Хруцкий В.Е. Внутрифирменное бюджетирование: Настольная книга по постановке финансового планирования. / В.Е. Хруцкий, В.В. Гамаюнов – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 464 с.] 2. Щиборщ, К.В. Бюджетное планирование деятельности промышленного предприятия / К.В. Щиборщ // Аудитор. – 2003. – № 2. – с. 45 – 57. 3. Шумило Ю.О. Бюджетування як важливий елемент операційного планування / Ю.О. Шумило // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №7. – с. 105– 111